

Datum
2014-10-28

Diarienummer
2014-128

Arbetsmarknadsdepartementet
103 33 Stockholm

Förslag om möjlighet att meddela föreskrifter om SGI-skydd vid avstängning från rätt till aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning

(A2014/3409/A)

Sammanfattning

Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) avstyrker förslaget att i bestämmelsen om SGI-skyddad tid i 26 kap.13 § socialförsäkringsbalken införa en möjlighet att meddela föreskrifter om undantag från kravet på att den som deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program ska få aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning.

ISF anser att det saknas anledning att genomföra förslaget eftersom SGI-skyddet enligt ISF:s uppfattning redan i dag omfattar den situation som den föreslagna regeln avser att täcka.

Utveckling av synpunkter

SGI-skydd kan fås på olika sätt. Den form av SGI-skydd som nu diskuteras innebär att under den tid som den försäkrade (programdeltagaren) deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program och får aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning får hen sin sjukpenninggrundande inkomst (SGI) skyddad. SGI:n kan dock inte läggas till grund för vissa dag ersättningar, bland annat sjukpenning så länge den försäkrade deltar i programmet.¹ Det innebär att den SGI som var eller skulle ha varit fastställd när programmet inleddes kan läggas till grund för ersättning först när den försäkrade avbryter eller avslutar deltagandet i ett arbetsmarknadspolitiskt program eller Arbetsförmedlingen enligt 37 § förordningen (2000:634) om arbetsmarknadspolitiska program återkallar anvisningen till programmet.

Enligt promemorian förutsätts för SGI-skydd att den försäkrade inte bara deltar i programmet utan också att aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning betalas ut. En sådan tolkning innebär att SGI-skyddet redan idag skulle kunna förloras om den försäkrade på grund av till exempel ogiltigt frånvaro inte får ersättning för vissa dagar.

¹ 26 kap. 13 § jfr med 26 kap. 19 § socialförsäkringsbalken.

Utformningen av bestämmelsen i 26 kap. 13 § socialförsäkringsbalken motsvarar den utformning som gällde i lagen om allmän försäkring efter det att nya begrepp inom det arbetsmarknadspolitiska området hade införts. Bland annat hade de arbetsmarknadspolitiska åtgärderna indelats i olika arbetsmarknadspolitiska program.² Enligt förarbetena var ändringen som gjordes av teknisk karaktär och innebar att "inskriven vid arbetsmarknadsinstitut eller genomgår arbetsmarknadsutbildning som beslutats av en arbetsmarknadsmyndighet" ändrades till "deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program och får aktivitetsstöd".³ Enligt ISF:s mening kan inte avsikten med tillägget "och får aktivitetsstöd" ha varit att ändra tillämpningen så att ett krav på utbetalning införs för att SGI-skyddet ska gälla.

I Försäkringskassans faktablad om aktivitetsstöd och utvecklingsersättning anges att "den sjukpenninggrundande inkomsten du har rätt till när du börjar i ett program får du behålla så länge du deltar i programmet".⁴ Detta kan enligt ISF:s mening inte tolkas på annat sätt än att det inte ställs krav på att utbetalning sker för alla dagar den försäkrade deltar i programmet, utan att skyddet består under hela den tid den försäkrade är inskriven i programmet. Det är först när den försäkrade avbryter eller avslutar deltagandet i ett arbetsmarknadspolitiskt program eller Arbetsförmedlingen återkallar anvisningen till programmet som SGI-skyddet upphör.

Om man gör undantag för de situationer som föreslås i promemorian riskerar det att leda till att tillämpningen av nuvarande regler förändras. Genom att på det sätt som resoneras om i promemorian markera att förutsättningen för SGI-skydd är såväl deltagande som utbetald ersättning riskerar även andra situationer än de promemorian behandlar innebära ett förlorat SGI-skydd. Främst rör det den situation som behandlats ovan, nämligen utebliven ersättning under en eller flera dagar, till exempel på grund av ogiltig frånvaro. Det finns ingenting i promemorian som antyder att undantagen avser att röra andra situationer än avstängningssituationen. Det kan också vara svårt att utforma undantagen på det sätt att de omfattar samtliga situationer där det kan uppfattas som oproportionerligt att SGI-skyddet går förlorat.

ISF anser utifrån ovanstående att det saknas anledning att införa regler om undantag för SGI-skydd enligt angivet förslag. ISF:s uppfattning är att den nuvarande tillämpningen även vid en avstängning bör innebära att SGI-skydd gäller. En förändring så som den föreslagna riskerar att få konsekvenser som inte är utredda.

Samtidigt menar ISF att den tolkning av bestämmelsen i socialförsäkringsbalken som har gjorts i promemorian inte är konstig med

---

² Från och med den 1 augusti 2000. Förordningen (2000:634) om arbetsmarknadspolitiska program. Prop. 1999/2000:98.

³ 3 kap. 5 § lagen om allmän försäkring. Prop. 2000/2001:1. Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten s. 31 f.

⁴ Faktablad om aktivitetsstöd och utvecklingsersättning s. 5.

hänsyn till ordalydelsen.⁵ Det bör därför framöver övervägas om inte formuleringen "deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program och får aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning" ska ändras. I så fall skulle det eftersträvas en formulering som innebär att det redan av lagtexten tydligare framgår under vilka förutsättningar de försäkrade omfattas av bestämmelsen om SGI-skydd. En sådan lagändring skulle i så fall lämpligen hantera både en situation med enstaka dagar av ogiltig frånvaro och den situationen med avstängning från ersättning som promemorian behandlar. Vid en eventuell ändring behöver också övervägas hur motsvarande formuleringar i andra bestämmelser i socialförsäkringsbalken ska ändras.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektör Per Molander. Berit Hamrén har varit föredragande. I beredningen har också Catarina Eklundh Ahlgren, Kristian Persson Kern, Dan Ljungberg och Anne Wahlfridsson deltagit.

Per Molander
Generaldirektör

Berit Hamrén
Jurist

---

⁵ Det huvudsakliga problemet är att "och får" kan tolkas som ett krav på att aktivitetsstöd utbetalas i oavbruten följd för maximalt antal dagar med ersättning. Även formuleringen som används i bestämmelsen gällande "deltar i arbetsmarknadspolitiskt program" kan dock misstolkas. Formuleringen *deltar* med betydelsen inskriven i ett program är vedertagen inom arbetsmarknadspolitiken men eftersom bestämmelsen ska tillämpas av Försäkringskassan skulle begreppet kunna förtydligas eftersom *deltar* i allmänt språkbruk kan uppfattas betyda krav på fysiskt deltagande/närvaro.

